

Lagrådsremiss

Utvidgat växa-stöd för den först anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Harpsund den 1 juni 2017

Magdalena Andersson

Ingrid Björnsson
(Finansdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att tillämpningsområdet för reglerna om sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare som anställer en första person (växa-stöd) utvidgas till att också omfatta aktiebolag och handelsbolag. Växa-stödet innebär att endast ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980) ska betalas på den ersättning som utges till den först anställda. Utvidgningen av växa-stödet gäller aktiebolag och handelsbolag som inte har haft någon anställd efter den 31 december 2016. En nedsättningsberättigad anställning ska på samma sätt som enligt nu gällande regler om växa-stöd omfatta minst 3 månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Nedsättningen gäller till den del ersättningen till den nyanställde inte överstiger 25 000 kronor per månad och under högst 12 månader. De nya reglerna föreslås, i likhet med redan gällande bestämmelser, vara temporära och tillämpas på ersättningar som utges t.o.m. den 31 december 2021.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021	5
3	Ärendet och dess beredning	9
4	Bakgrund och gällande rätt	10
4.1	Bakgrund	10
4.2	Socialavgifter och allmän löneavgift	11
4.3	Särskild löneskatt på förvärvsinkomst	11
4.4	Finansiering av trygghetssystemen	12
4.5	Betalning av socialavgifter och allmän löneavgift	13
4.6	Nedsättning av socialavgifter	13
4.7	EU:s regler om statsstöd	15
5	Växa-stödet utvidgas	17
5.1	Antalet verksamhetsformer utvidgas	17
5.2	Verksamhetens omfattning	21
5.3	Företag i intressegemenskap	23
5.4	Sänkta arbetsgivaravgifter när aktiebolag eller handelsbolag anställer	24
5.5	Anställning av delägare eller närstående till delägare m.fl.	24
5.6	Anställningens omfattning och nedsättningsgrundande lön	26
5.7	Stöd av mindre betydelse	27
5.8	Verksamhet inom flera sektorer	28
5.9	Förfarandet	29
5.10	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	30
6	Konsekvensanalys	30
6.1	Offentligfinansiella effekter	30
6.2	Förenlighet med EU-rätten	31
6.3	Effekter för företag	31
6.4	Effekter på sysselsättningen	34
6.5	Effekter för individer och fördelningseffekter	35
6.6	Effekter för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män	36
6.7	Effekter för myndigheter	36
6.8	Effekter om förslaget inte genomförs samt alternativa lösningar	36
7	Författningskommentar	37
7.1	Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021	37

Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Utvidgat växa- stöd för den först anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag	40
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	41
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	45

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

dels att 3, 4 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 a och 7 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Bestämmelserna i denna lag tillämpas på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet efter den 31 mars 2016 under förutsättning att

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §.

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 1, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 1.

3 a §

Bestämmelserna i denna lag tillämpas även på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet efter den 31 mars 2017 under förutsättning att

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2017 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 2 eller 3, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den

I januari 2017, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 2 eller 3.

4 §

Med ett enmansföretag avses i denna lag en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Med ett enmansföretag avses i denna lag

1. en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

2. ett aktiebolag som

a) inte är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen eller löneskatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, eller

b) har en sådan skyldighet som avses i a men som gäller ersättning till endast en person och denna person direkt eller indirekt äger andelar i aktiebolaget eller är närstående till en sådan person, och

3. ett handelsbolag med högst två delägare vilket bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen eller löneskatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt, om ersättningen hade utgetts för arbete i Sverige.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning, *med undantag för sådan ersättning som avses i 2 b*, som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löne-

Vid bedömningen av om enmansföretaget har en sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket ska det bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under de tidsperioder som avses i 3 § 1 eller 2 sammanlagt uppgår till högst 5 000 kronor.

skatt, om ersättningen hade utgetts för arbete i Sverige.

Vid bedömningen av om enmansföretaget har en sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket ska det bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under de tidsperioder som avses i 3 eller 3 a §§ sammanlagt uppgår till högst 5 000 kronor.

6 §

Bestämmelserna i 5 § gäller inte om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2016 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte

1. enmansföretag enligt 4 § 1 om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2016 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren, eller

2. enmansföretag enligt 4 § 2 och 3

a) om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till en fysisk person som, direkt eller indirekt, äger del i enmansföretaget, eller

b) om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 eller därefter är delägare eller företagsledare i enmansföretaget enligt bestämmelserna i 56 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) eller närstående till en sådan person.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte heller om arbetsgivaren redan har utgett ersättning som blivit föremål för särskild beräkning enligt denna lag i en annan näringsverksamhet.

7 a §

Företag i intressegemenskap ska ses som en enda arbetsgivare vid

tillämpningen av bestämmelserna i denna lag.

Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
 2. Lagen tillämpas på ersättning som utges från och med den 1 januari 2018.

3 Ärendet och dess beredning

Inför budgetpropositionen för 2018 är det angeläget att skatteförslag kan förberedas genom remittering och lagrådsgranskning. Om förslagen kommer att presenteras i budgetpropositionen för 2018, och med vilken utformning, blir beroende av de överläggningar som förs i det slutliga arbetet med budgetpropositionen.

Inom Finansdepartementet har promemorian Utvidgat växa-stöd för den först anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag tagits fram. Den innehåller förslag om att utvidga tillämpningsområdet för reglerna om sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare som anställer en första person (växa-stöd) till att också omfatta aktiebolag och handelsbolag. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*.

Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En remissammanställning finns tillgänglig i Finansdepartementet (dnr Fi2017/01270/S1).

I denna lagrådsremiss behandlas promemorians förslag.

4 Bakgrund och gällande rätt

4.1 Bakgrund

Den 1 juni 2006 infördes en tillfällig nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt för enmansföretag som anställer en person (prop. 2005/06:164, bet. 2005/06:SfU11, rskr. 2005/06:228). Reglerna skulle gälla t.o.m. den 31 december 2007. Med enmansföretag avsågs enskilda näringsidkare, handelsbolag med högst två delägare som inte hade någon anställd och aktiebolag med högst en anställd under förutsättning att denne också var delägare, eller närstående till en delägare, i bolaget.

Nedsättningen innebar i huvudsak att enmansföretag under vissa förhållanden och under högst 12 månader endast behövde betala ålderspensionsavgiften på 10,21 procent på ersättning till den första person som anställdes i företaget utöver företagaren själv. Nedsättningen gällde till den del ersättningen till den nyanställda inte översteg 25 000 kronor per månad.

Lagstiftningen föregicks av att dåvarande Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Almi Företagspartner AB i juni 2005 lämnade rapporten Den första anställningen – hinder och möjligheter för solo-företag att anställa en första person (Nutek R 2005:01). Av rapporten framgick bl.a. att det fanns få enmansföretag i Sverige som hade erfarenhet av att ha haft någon anställd. Endast tre procent av företagen utan anställda i Sverige hade tidigare haft anställd personal. Nuteks undersökning visade emellertid att de företag som redan hade någon anställd var mer benägna att anställa ytterligare personer. Detta indikerade att när väl tröskeln att anställa den första personen var övervunnen så ökade benägenheten för företagen att anställa ytterligare personer i framtiden. Om enmansföretag anställer en första person kan det därför vara det första steget in i en positiv spiral där antalet anställda successivt ökar i takt med att verksamheten utvecklas.

Den tillfälliga nedsättningen slopades av den förra regeringen vid utgången av 2006 (prop. 2006/07:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2006/07:9). Den 1 januari 2017 infördes ett tillfälligt växa-stöd för enskilda näringsidkare som anställer en första person. Det tillfälliga växa-stödet innebär att enskilda näringsidkare, som inte har haft någon anställd sedan den 1 januari 2016 och som anställer en person efter den 31 mars 2016, bara ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent på ersättningen till den anställda under de 12 första månaderna. Övriga arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt behöver alltså inte betalas. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna gäller till den del ersättningen inte överstiger 25 000 kronor per månad. Anställningen ska omfatta minst tre månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Reglerna gäller t.o.m. den 31 december 2021 (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1, rskr 2016/17:49).

4.2 Socialavgifter och allmän löneavgift

Socialavgifter tas ut för finansiering av de sociala trygghetssystemen och utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter betalas i första hand av arbetsgivare medan egenavgifter normalt betalas av fysiska personer som bedriver aktiv näringsverksamhet, dvs. enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag. Regler om socialavgifter finns i socialavgiftslagen (2000:980).

Utöver socialavgifter ska, enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, ytterligare en avgift betalas av arbetsgivare och enskilda näringsidkare. Den allmänna löneavgiften infördes ursprungligen för att finansiera EU-inträdet men används nu i första hand i allmänt budgetförstärkande syfte. Den allmänna löneavgiften debiteras i samband med, och på samma underlag som, socialavgifterna. Författningstekniskt ingår den allmänna löneavgiften varken i arbetsgivaravgifterna eller i egenavgifterna men eftersom den inte särskiljs i debiteringsförfarandet brukar den i dagligt tal ingå i begreppet socialavgifter. För inkomståret 2017 fördelar sig avgifterna på följande sätt (se tabell 3.2).

Tabell 3.2 Avgiftsnivåer 2017. Arbetsgivaravgifter och egenavgifter.

	Arbetsgivaravgifter	Egenavgifter *)
1. Sjukförsäkringsavgift	4,35 %	4,44 %
2. Föräldraförsäkringsavgift	2,60 %	2,60 %
3. Ålderspensionsavgift	10,21 %	10,21 %
4. Efterlevandepensionsavgift	0,70 %	0,70 %
5. Arbetsmarknadsavgift	2,64 %	0,10 %
6. Arbetsskadeavgift	0,20 %	0,20 %
S:a socialavgifter	20,70 %	18,25 %
7. Allmän löneavgift	10,72 %	10,72 %
S:a socialavgifter och allmän löneavgift	31,42 %	28,97 %

*) Sjukförsäkringsavgiften varierar beroende på vald karenstid.

4.3 Särskild löneskatt på förvärvsinkomst

Enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster ska särskild löneskatt betalas för vissa förvärvsinkomster. Skatten skulle i sin ursprungliga utformning tas ut på alla inkomster som inte grundar rätt till socialförsäkringsförmåner. Skattesatsen var beräknad så att den skulle motsvara skatteinslaget i socialavgifterna, dvs. svara mot den del av socialavgifterna som inte ger rätt till någon motsvarande socialförsäkringsförmån.

För personer som vid årets ingång fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet, dvs. är födda 1938 eller senare, gäller enligt socialavgiftslagen (2000:980) att bara ålderspensionsavgiften och inte övriga socialavgifter ska betalas på lön och andra avgiftspliktiga inkomster. Av denna anledning gällde före 2007 att särskild löneskatt skulle betalas på lön och annan ersättning för arbete till dessa

personer. Med hänsyn till att ålderspensionsavgift betalades togs dock särskild löneskatt ut med 16,16 procent i stället för med 24,26 procent enligt huvudregeln. För personer som är födda 1937 eller tidigare – som därmed inte omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet och för vilka inga socialavgifter ska betalas – togs särskild löneskatt ut med 24,26 procent. År 2007 slopades den särskilda löneskatten för personer som vid årets ingång fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare och 2008 slopades den särskilda löneskatten även för personer födda 1937 och tidigare.

Sedan den 1 januari 2016 ska särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster åter betalas på ersättning som ges ut till anställda som vid årets ingång har fyllt 65 år, dock med en lägre skattesats än tidigare. För dessa personer tas särskild löneskatt ut med 6,15 procent på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar. Av förenklingsskäl är skattesatsen lika för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år, dvs. oavsett om de omfattas av det reformerade pensionssystemet eller inte.

4.4 Finansiering av trygghetssystemen

Socialavgifterna är i principiellt hänseende försäkringsavgifter men det faktiska försäkringsinslaget varierar mellan försäkringsslagen och för flertalet försäkringar saknas en direkt koppling mellan avgiften och förmånen.

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet finansieras med en fast pensionsavgift på 18,5 procent av pensionsunderlaget, där 16 procentenheter går till fördelningssystemet för att finansiera inkomstpensionen. Resterande 2,5 procentenheter betalas in till systemet för premiepension där avgiftsintäkterna fonderas individuellt för varje försäkrad. Arbetsgivarens respektive den egenavgiftsskyldiges del av avgiftsinbetalningen sker i form av ålderspensionsavgift om 10,21 procent av avgiftsunderlaget enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Det inkomstgrundade ålderspensionssystemet är ett fristående försäkringssystem vid sidan av statens budget. Utgående inkomst- och tilläggs-pensioner i fördelningssystemet ska löpande finansieras av inbetalade avgifter samt tillgångarna i AP-fonderna. Det är konstruerat så att det ska vara finansiellt självreglerande, där eventuella anpassningar sker på förmånssidan – inte genom en förändrad avgiftssats. Premiepensionen är ett fullfonderat system. Ingen skattefinansiering ska således ske utan systemet är helt slutet i detta avseende. En grundläggande princip bakom pensionssystemet är att varje intjänad pensionsrättighet ska motsvaras av en beslutad och inbetald avgift av en mot rättigheten svarande storlek. Om detta villkor bryts kan inte systemet garantera sin långsiktiga hållbarhet finansiellt. Ålderspensionsavgiften kan således inte reduceras.

För vilka ändamål de olika avgifter som inflyter som socialavgifter ska användas framgår av lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.

4.5 Betalning av socialavgifter och allmän löneavgift

Debitering och uppbörd av socialavgifter hanteras av Skatteverket. Den som avser att bedriva näringsverksamhet och som är skyldig att göra skatteavdrag eller betala arbetsgivaravgifter ska enligt 7 kap. 1 och 2 §§ skatteförfarandelagen (2011:1244) anmäla sig för registrering hos Skatteverket. Vid registreringen anges bl.a. företagsform och om företagets verksamhet bedrivs på flera adresser. När det gäller arbetsgivare anges bl.a. första datum för löneutbetalning, beräknat antal anställda och beräknad lönesumma under året. Om en uppgift som ligger till grund för registreringen ändras ska den som är registrerad underrätta Skatteverket om ändringen inom två veckor från det att ändringen inträffade.

Den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter ska också lämna en arbetsgivardeklaration. I denna ska arbetsgivaravgifter redovisas. En arbetsgivardeklaration ska lämnas för varje redovisningsperiod, vanligen varje månad. Med registreringen som underlag utfärdar Skatteverket förtryckta deklara-tionsblanketter för respektive kalendermånad. Deklarationerna ska för de flesta arbetsgivare vara avlämnade senast den 12:e i månaden efter redovisningsperioden med undantag för deklarationerna avseende juli och december som ska vara avlämnade senast den 17:e i månaden efter redovisningsperioden. Redovisade arbetsgivaravgifter ska vara inbetalda till Skatteverket samma dag som deklarationen ska vara avlämnad, dvs. i normalfallet den 12:e i månaden efter redovisningsperioden.

I arbetsgivardeklarationen redovisas avseende arbetsgivaravgifter samtliga avgiftspliktiga löner, förmåner och kostnadsavdrag. Därefter fördelas dessa på underlag för fulla arbetsgivaravgifter och reducerade avgifter, t.ex. på grund av att personal har fyllt 65 år. Den deklarations-skyldige räknar själv fram sina avgifter genom att multiplicera sina respektive underlag med tillämplig avgifts- eller löneskattesats och summerar resultaten. Från summan kan den avgiftsskyldige i vissa fall vara berättigad till avdrag.

4.6 Nedsättning av socialavgifter

Nedsatta socialavgifter för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år

På ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år och som omfattas av det reformerade pensionssystemet, dvs. är födda 1938 eller senare, ska bara ålderspensionsavgiften och inte övriga socialavgifter betalas. Detta gäller även för dem som betalar egenavgifter. För personer som är födda 1937 eller tidigare tas inga socialavgifter ut. För personer som vid årets ingång har fyllt 65 år tas inte heller någon allmän löneavgift ut. Däremot tas särskild löneskatt ut med 6,15 procent.

Regionalt avdrag vid avgiftsberäkningen

Arbetsgivare, enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag som är verksamma i vissa angivna kommuner i Norrland och västra Svealand (stödområde A) får göra avdrag vid beräkningen av socialavgifterna och den allmänna löneavgiften. Syftet med avdraget är att stimulera småföretagandet och att bidra till god service i de delar av landet som har de största geografiska lägesnackdelarna med bl.a. långa avstånd, liten hemmamarknad, sämre tillgång till service, låg befolkningstäthet och ogynnsamma klimatförhållanden. Reglerna finns i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980). Bestämmelserna innebär i huvudsak att företag som är verksamma i stödområdet får göra ett avdrag med 10 procent av avgiftsunderlaget vid beräkningen av den allmänna löneavgiften, arbetsgivaravgifterna och egenavgifterna. För arbetsgivare uppgår avdraget till högst 7 100 kronor per månad. För enskilda näringsidkare samt delägare i handelsbolag får avdraget uppgå till högst 18 000 kronor per år. Avdraget får inte tillsammans med avdraget för personer som arbetar med forskning och utveckling (se nedan) medföra att avgifterna understiger ålderspensionsavgiften. För handelsbolag gäller dessutom att det sammanlagda avdraget för samtliga delägare och anställda inte får överstiga 85 200 kr per år.

Nedsatta egenavgifter

Den 1 januari 2010 infördes en nedsättning av egenavgifterna för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag i syfte att göra det mer attraktivt att starta, driva och utveckla företag (prop. 2009/10:178, bet. 2009/10:SfU16, rskr. 2009/10:278). Nedsättningen uppgick till 5 procentenheter och var utformad som ett avdrag vid avgiftsberäkningen. Avdrag fick göras med högst 10 000 kronor per år. Den 1 januari 2014 förstärktes nedsättningen genom att avdraget vid avgiftsberäkningen höjdes med 2,5 procentenheter till 7,5 procent av avgiftsunderlaget och det maximala avdragsbeloppet med 5 000 kronor till 15 000 kronor per år (prop. 2013/14:14, bet. 2013/14:SfU5, rskr. 2013/14:74). En förutsättning för avdrag är att överskottet av näringsverksamheten överstiger 40 000 kronor och att den avgiftsskyldige vid årets ingång har fyllt 25 men inte 65 år. Avdraget får inte medföra att egenavgifterna understiger ålderspensionsavgiften.

Nedsatta arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling

Den 1 januari 2014 infördes ett skatteincitament för forskning och utveckling (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56). Vid beräkningen av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med forskning och utveckling ska avdrag göras med 10 procent av avgiftsunderlaget för dessa personer. Avdraget får inte medföra att de avgifter som ska betalas understiger ålderspensionsavgiften. Det sammanlagda avdraget för samtliga personer som arbetar med forskning eller utveckling hos den avgiftsskyldige får inte överstiga 230 000 kronor per månad. Vid bedömningen av avdragsrätten ska flera avgiftsskyldiga som

ingår i samma koncern och som uppfyller villkoren för att få göra avdrag anses som en avgiftsskyldig. En förutsättning för avdraget är att personerna har arbetat med forskning och utveckling i en viss utsträckning och att de vid årets ingång har fyllt 25 men inte 65 år.

4.7 EU:s regler om statsstöd

Allmänt om statligt stöd

Artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) innehåller bestämmelser om statligt stöd. Artikel 107.1 i EUF-fördraget innehåller ett generellt förbud mot statligt stöd. Av artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget framgår dock att statligt stöd i vissa fall är eller kan vara förenligt med den inre marknaden och i så fall tillåtet. Statsstödsreglerna vilar på ett system med förhandsgranskning. Enligt artikel 108.3 i EUF-fördraget ska medlemsstaterna anmäla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder till kommissionen. Medlemsstaterna får inte införa detta slag av stödåtgärder förrän kommissionen granskat åtgärderna.

Det finns undantag från förhandsgranskningen. Ett undantag finns för stöd av mindre betydelse. Villkoren för att kunna lämna sådant stöd framgår i första hand av kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. För sektorn för primärproduktion av jordbruksprodukter (jordbrukssektorn) och fiskeri- och vattenbrukssektorn gäller särskilda regler, se kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Förordningarna har direkt effekt. Det innebär att de berörda myndigheterna ska tillämpa de villkor som följer av förordningarna utan att någon särskild implementering i svensk lagstiftning sker.

Närmare om kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse

Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse innebär i huvudsak följande.

För att ett stöd ska anses vara ett stöd av mindre betydelse får det totala stöd som beviljas ett enda företag som huvudregel inte överstiga 200 000 euro under en period om 3 beskattningsår (det s.k. individuella taket), se artikel 3.2 i förordning nr 1407/2013. För t.ex. jordbruks- och fiskerisektorerna gäller lägre individuella tak (15 000 euro för jordbrukssektorn och 30 000 euro för fiskeri- och vattenbrukssektorn), se artikel 3.2 i förordning nr 1408/2013 och artikel 3.2 i förordning nr 717/2014. Inom jordbruks-, fiskeri- och vattenbrukssektorerna finns dessutom s.k. nationella tak som inte får överskridas, se artikel 3.3 i förordning nr 1408/2013 och artikel 3.3 i förordning nr 717/2014.

Perioden på 3 beskattningsår fastställs på grundval av de beskattningsår som används av företaget i den berörda medlemsstaten, se t.ex. artikel 3.5 i förordning nr 1407/2013.

Vid tillämpning av kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse omfattar begreppet "företag" varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras. Ekonomisk verksamhet utgörs i sin tur av all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad. Det gäller oavsett om verksamheten bedrivs med vinstsyfte eller inte. Huruvida en stödmottagare ska anses vara ett företag i detta avseende avgörs från fall till fall.

Med begreppet "ett enda företag" avses inte endast företaget utan också andra företag som står i intressegemenskap med företaget på ett sådant sätt att de bör ses som en enhet, se t.ex. artikel 2.2 i förordning nr 1407/2013. Det innebär att begreppet "ett enda företag" omfattar alla enheter som har minst ett av följande förhållanden till varandra:

a) Ett företag innehar majoriteten av aktieägar- eller delägarösterna i ett annat företag.

b) Ett företag har rätt att utse eller entlediga en majoritet av ledamöterna i ett annat företags styrelse, ledning eller tillsynsorgan.

c) Ett företag har rätt att utöva ett bestämmande inflytande över ett annat företag enligt ett avtal som är slutet med detta företag eller enligt en bestämmelse i det företags stiftelseurkund eller stadgar.

d) Ett företag som är aktieägare eller delägare i ett annat företag kontrollerar ensamt majoriteten av aktieägarnas eller delägarnas röster i detta företag med stöd av ett avtal med andra aktieägare eller delägare i detta företag.

Företag som har någon av de förbindelser som nämns i a-d via ett eller flera andra företag ska också anses vara ett enda företag. Huruvida sådan intressegemenskap föreligger avgörs från fall till fall.

Kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse gäller företag inom flertalet sektorer, se t.ex. artikel 1 i förordning nr 1407/2013. Avgörande för bedömningen av vilken förordning om stöd av mindre betydelse som är tillämplig är den verksamhet som bedrivs i företaget, se t.ex. artikel 1.1 i förordning nr 1407/2013. Det innebär t.ex. att om ett företag bedriver verksamhet inom flera sektorer (som omfattas av kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse), t.ex. inom såväl skogs- som jordbrukssektorn, kan stöd av mindre betydelse lämnas enligt förordning nr 1407/2013 för skogssektorn under förutsättning att berörd medlemsstat på lämpligt sätt, t.ex. genom åtskillnad mellan verksamheterna eller uppdelning av kostnaderna, ser till att verksamheterna inom de sektorer som undantas från tillämpningsområdet för förordning nr 1407/2013 inte omfattas av stöd av mindre betydelse som beviljats i enlighet med förordningen, se artikel 1.2 i förordning nr 1407/2013.

Stöd får kumuleras under vissa förutsättningar, se t.ex. artikel 5 i förordning nr 1407/2013.

Den stödgivande myndighetens ansvar

Den stödgivande myndigheten får lämna ett stöd av mindre betydelse bara om villkoren i kommissionens regelverk om stöd av mindre

betydelse är uppfyllda, se t.ex. artikel 6.3 i förordning nr 1407/2013. I avsaknad av ett centralt register för stöd av mindre betydelse görs kontrollen mot bakgrund av uppgifter från företagen, se t.ex. artikel 6.1 i förordning nr 1407/2013. Om stödet överskrider tillämpligt tal, omfattas det inte av regelverket, se t.ex. artikel 3.7 i förordning nr 1407/2013. Den stödgivande myndigheten är skyldig att informera företagen om stödets karaktär av stöd av mindre betydelse genom att uttryckligen hänvisa till det regelverk som är tillämpligt, se t.ex. artikel 6.1 i förordning nr 1407/2013.

5 Växa-stödet utvidgas

5.1 Antalet verksamhetsformer utvidgas

Regeringens förslag: Definitionen av begreppet enmansföretag utvidgas till att även omfatta aktiebolag som inte har någon anställd eller endast en anställd som också är delägare samt till handelsbolag utan anställda och med högst två delägare.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser är positiva eller har inget att invända mot förslaget. Bland dessa finns *Förvaltningsrätten i Stockholm*, *Förvaltningsrätten i Falun*, *Försäkringskassan*, *Pensionsmyndigheten*, *Arbetsgivarverket*, *Statskontoret*, *Tillväxtverket*, *Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys)*, *Skogsstyrelsen*, *Jordbruksverket*, *Företagarförbundet Fria Företagare*, *Företagarna*, *Fiskevattenägarna*, *Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)*, *Småföretagarnas riksförbund*, *Svensk sjöfart* och *Unionen*. TCO anser att det är rimligt att det befintliga växa-stödet breddas till att omfatta även aktiebolag och handelsbolag och *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* framför att det är positivt att konkurrensneutraliteten ökar mellan olika företagsformer. Tillväxtverket, Unionen och *Cooperation Sverige* anser att växa-stödet borde utvidgas till att omfatta fler organisationsformer. Företagarna anser att växa-stödet inte borde omfatta enskilda näringsidkare eftersom det inte är en lämplig företagsform när enskilda näringsidkare börjar anställa.

Ekonomistyrningsverket (ESV), *Skatteverket* och *LO* avstyrker förslaget. Skatteverket framför bl.a. att förslaget innebär att skattesystemets komplexitet ökar.

Några remissinstanser har invändningar av mer principiell natur. En av dessa är *Riksrevisionen* som lyfter fram att det inte framgår vad syftet med förslaget är och att det kan innebära svårigheter vid framtida utvärderingar av stödet. Riksrevisionen anser vidare att förslaget innebär att det görs avsteg från de skattepolitiska riktlinjerna där en viktig princip är att skattereglerna ska vara generella. *Svenskt Näringsliv* och *Småföretagarnas riksförbund* anser att det utvidgade växa-stödet inte är

ett tillräckligt incitament för att få enmansföretagare att anställa. *Arbetsförmedlingen* och LO ifrågasätter om det utvidgade växa-stödet kommer att leda till ökad sysselsättning. ESV, IFAU, *Konjunkturinstitutet*, Svenskt Näringsliv och TCO för fram att det är svårt att uppskatta sysselsättningseffekten av förslaget och att det finns risk för dödviktstkostnader.

Några remissinstanser, bl.a. Riksrevisionen, Skatteverket och ESV, gör bedömningen att förslaget leder till en ökad administrativ börda för företagen. Tillväxtverket anser att det visserligen är positivt att åtgärden prövas men framför att den inte förefaller att bidra till förenklingar för företagen. Skatteverket anser att förslaget medför en risk att arbetsgivarna gör omedvetna fel och även att risken för fusk ökar.

Ett antal remissinstanser, bl.a. Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet, Riksrevisionen, Skatteverket, Företagarförbundet Fria Företagare, Småföretagarnas riksförbund och Unionen, har också framfört synpunkter på konsekvensanalysen avseende effekterna för företagen och sysselsättningen samt för Skatteverket. Riksrevisionen har även fört fram synpunkter avseende beräkningen av de offentlig-finansiella effekterna. Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Skälen för regeringens förslag

Det finns skäl att utvidga växa-stödet

Bestämmelserna om sänkta arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag anställer en första person, s.k. växa-stöd, omfattar i dag enbart enskilda näringsidkare. Att möjligheten till växa-stöd i ett första skede inriktats på just enskilda näringsidkare har sin grund i att dessa anställer i låg omfattning och i genomsnitt har lägre inkomst än andra företagare. Regeringen vill nu underlätta för fler enmansföretagare att våga ta steget att anställa en första person. Därför föreslås att växa-stödet utvidgas till att även omfatta enmansföretag som är aktiebolag och handelsbolag. För att nedsättning ska ges bör som huvudregel företaget uppfylla grundkravet, dvs. bedriva en näringsverksamhet som bara sysselsätter en person.

Några remissinstanser har framfört vissa principiella invändningar mot förslaget. *Riksrevisionen* anser att det inte tydligt framgår vad som är syftet med det utvidgade växa-stödet. *Svenskt Näringsliv och Småföretagarnas riksförbund* anser att det utvidgade växa-stödet inte utgör ett tillräckligt incitament för enmansföretagare att anställa. Med anledning av dessa synpunkter bör det framhållas att regeringen har genomfört ett stort antal riktade åtgärder för minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning. Det bedöms dock finnas behov av ytterligare åtgärder. Regeringen anser att det är viktigt att skapa incitament som uppmuntrar företag att våga ta steget att anställa. I likhet med *Konjunkturinstitutet*, *Företagarna* och *Företagarförbundet Fria Företagare* anser regeringen att det finns en potential i att stimulera enmansföretagare att anställa sin första medarbetare. Det finns alltså skäl att inkludera fler verksamhetsformer i växa-stödet. De

verksamhetsformer som rimligen bör komma i fråga är, såsom även *TCO* påpekar, aktiebolag och handelsbolag. Att inkludera fler verksamhetsformer i växa-stödet bidrar också till, vilket *IFAU* lyfter fram, att konkurrensneutraliteten ökar mellan olika företagsformer.

Riksrevisionen ifrågasätter varför växa-stödet nu utvidgas till företagsformer som inte var aktuella när det nu gällande växa-stödet för enskilda näringsidkare infördes. Företagarna anser att växa-stödet inte borde omfatta enskilda näringsidkare eftersom det inte är en lämplig företagsform när enskilda näringsidkare börjar anställa. Som påpekats ovan begränsades det nuvarande växa-stödet vid införandet till enskilda näringsidkare mot bakgrund bl.a. av att dessa företagare anställer i lägre omfattning och att de i genomsnitt har en lägre förvärvsinkomst än andra företagare. Skälen för att växa-stödet ska omfatta enskilda näringsidkare är fortfarande giltiga och såsom tidigare angetts är det också angeläget att gå vidare med ytterligare åtgärder för att stärka sysselsättningen.

Riksrevisionen, *Skatteverket*, *ESV* och *TCO* bedömer att det utvidgade växa-stödet kommer att ytterligare öka reglernas komplexitet och företagens administrativa börda. Skatteverket påpekar också att det finns en risk att arbetsgivarna gör omedvetna fel och även att risken för fusk ökar. Tillväxtverket är visserligen positiv till att åtgärden provas men framför att den inte förefaller att bidra till förenklningar för företagen. Regeringen har förståelse för att förslaget medför att socialavgiftssystemet blir något mer komplext. Enligt regeringens bedömning kan åtgärden dock inte anses mer komplicerad än att den kan hanteras genom upplysningar och information från Skatteverket. Nedsättningen ges dessutom bara för den först anställda och under en begränsad tid om högst tolv månader. Regeringen anser att de fördelar som växa-stödet innebär uppväger att reglerna blir något mer komplexa.

Arbetsförmedlingen och *LO* ifrågasätter förslagets sysselsättningseffekter medan Konjunkturinstitutet, *ESV*, *IFAU*, Svenskt Näringsliv och *TCO* anser att det är svårt att uppskatta sysselsättningseffekterna och att de företag som anställer troligen skulle ha anställt ändå. Regeringen instämmer att det är svårt att bedöma sysselsättningseffekterna men anser att åtgärder som bidrar till att öka sysselsättningen är viktiga och nödvändiga. Växa-stödet har till syfte att uppmuntra företagare att våga ta det där första steget att anställa. När väl sedan erfarenheten av att ha anställt sin första medarbetare är vunnen är det troligt att det blir lättare för företagen att anställa fler medarbetare. Regeringen anser därför att det utvidgade växa-stödet är en viktig satsning för att möjliggöra en ökning av sysselsättningen i enmansföretagare.

Riksrevisionen anför att förslaget är ett avsteg från de skattepolitiska riktlinjerna. Regeringen anser dock att det är motiverat av sysselsättningsmässiga skäl eftersom det är viktigt att uppmuntra enmansföretagen att ta steget att våga anställa sin första medarbetare.

Att, såsom Småföretagarnas riksförbund föreslår, minska antalet subventionerade anställningsformer och i stället införa ett lärlingssystem omfattas inte av detta lagstiftningsprojekt och behandlas därför inte vidare i denna lagrådsremiss.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Riksrevisionen, Skatteverket, Konjunkturinstitutet och Företagarförbundet Fria Företagare framför synpunkter på konsekvensanalysen. Dessa synpunkter behandlas i avsnitt 6. Vad gäller effekterna av förslaget för sysselsättningen m.m. behandlas även dessa i avsnitt 6.

Avgränsningen till bolag som är enmansföretag

Eftersom en företagare som bedriver verksamhet i ett aktiebolag normalt tar ut sin ersättning för arbetet i form av lön bör reglerna vara tillämpliga även om bolaget redan har en anställd under förutsättning att denne är företagaren själv eller en närstående till företagaren.

Ett handelsbolag föreligger, enligt lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag, om två eller flera har avtalat att gemensamt utöva näringsverksamhet i bolag och bolaget förts in i handelsregistret (1 kap. 1 §). Det kan därför ifrågasättas om ett handelsbolag över huvud taget kan vara ett enmansföretag. Det torde dock inte vara ovanligt att verksamheter som bedrivs i handelsbolag finansieras av en fysisk eller juridisk person och att finansiären tar en andel i handelsbolaget, t.ex. för att få insyn i bolaget. Under förutsättning att bolagets verksamhet kan liknas vid ett enmansföretag bör därför inte heller dessa företag uteslutas från tillämpning av reglerna.

En bolagsman (delägare) i ett handelsbolag kan ur skattesynpunkt inte vara anställd av bolaget. Vinstfördelningen i ett handelsbolag sker i första hand med utgångspunkt i bolagsavtalet och inte efter delägarnas deltagande i verksamheten. Det kan därför vara svårt att klargöra i vilken utsträckning som bolagsmännen varit faktiskt verksamma i bolaget. Om en avgiftsnedsättning tillåts oberoende av hur många delägare som finns i handelsbolaget skulle man dock komma alltför långt från det som typiskt sett kan betraktas som ett enmansföretag. Som förutsättning för nedsättning bör därför gälla att handelsbolaget inte har fler än två delägare.

De föreslagna reglerna innebär att valet av juridisk form för verksamheten får mindre betydelse för bedömningen av om det är ett enmansföretag medan verksamhetens omfattning ges större betydelse. Förslaget lämnar således i begränsad omfattning utrymme för t.ex. verksamheter som finansieras av den ena bolagsmannen och för mindre verksamheter som bedrivs av två i förening. I likhet med andra arbetsgivare som omfattas av nedsättningen bör handelsbolag bara kunna få nedsättning för den först anställda, dvs. bara för en person.

Med den nu föreslagna definitionen av enmansföretag utesluts ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser. *Tillväxtverket*, *Coompanion Sverige* och *Unionen* anser att växa-stödet ska utvidgas till att omfatta fler organisationsformer. Syftet med den föreslagna nedsättningen är att uppmuntra företag som drivs av en person eller högst två i fråga om handelsbolag att våga ta steget att anställa en första person. Med hänsyn till syftet med nedsättningen anser regeringen att ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser inte bör inkluderas eftersom dessa inte drivs som ett enmansföretag.

Ett europabolag ska dock enligt 2 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, räknas som ett aktiebolag. Denna

associationsform omfattas därför av den föreslagna lagstiftningen och kan få nedsättning under förutsättning att det uppfyller villkoren för att vara ett enmansföretag.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 4 § lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

5.2 Verksamhetens omfattning

Regeringens förslag: Aktiebolag ska anses bedriva verksamhet med högst en anställd om avgifts- eller löneskattepliktig ersättning inte har betalats till någon annan än en delägare eller närstående till delägare i bolaget efter den 31 december 2016, eller den senare dag då verksamheten startades, och fram till dess en nedsättningsberättigad anställning påbörjas i verksamheten. En sådan anställning kan påbörjas tidigast den 1 april 2017.

Handelsbolag ska anses bedriva verksamhet utan anställda om någon avgiftspliktig ersättning inte har betalats ut under den nämnda tidsperioden.

För att ett företag med verksamhet utomlands ska betraktas som ett enmansföretag krävs att företaget inte har betalat ut ersättning till någon person, med undantag för delägare eller närstående till delägare i aktiebolaget, på ett sådant sätt att företaget hade varit skyldigt att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt i Sverige om ersättningen utbetalats för arbete i Sverige.

Vid bedömningen av om avgiftspliktig ersättning utges ska det bortses från ersättning som sammanlagt under nämnda period uppgår till högst 5 000 kronor till en och samma person.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Endast ett fåtal remissinstanser yttrar sig särskilt över förslaget. *Företagarförbundet* *Fria Företagare* och *Konjunkturinstitutet* anser att det är positivt att även de som anställer före ikraftträdandet kan ta del av växa-stödet.

Skälen för regeringens förslag: Avsikten med den föreslagna nedsättningen är att underlätta för enmansföretag att anställa den första personen. För att i möjligaste mån undanröja tolkningsproblem avseende vad som avses med ett enmansföretags första anställning bör nedsättningen kopplas till en omständighet som är relativt enkel att konstatera. Ett någorlunda enkelt och effektivt sätt kan vara att använda sig av en jämförelsedag. För aktiebolag behöver man ta hänsyn till att verksamheten ofta bedrivs av en anställd person. Det förhållande som bör gälla från jämförelsedagen fram till dess att en nedsättningsberättigad anställning påbörjas, bör då vara att aktiebolaget antingen inte har någon anställd eller högst en anställd som också är delägare i bolaget eller närstående till en delägare. Om dessa villkor är uppfyllda bör bolaget vara berättigat till den föreslagna nedsättningen, förutsatt att den nya anställningen är av sådant slag att en nedsättning är aktuell. Om

aktiebolaget startat sin verksamhet efter jämförelsedagen ska den dag när verksamheten startades i stället utgöra jämförelsedag. Kvalifikationsperioden kommer alltså i sådana fall utgöra tiden från då verksamheten startades till den dag då den nya anställningen påbörjas. För handelsbolag innebär det att alla bolag som på jämförelsedagen saknade anställda och som fram till den dag då en nedsättningsberättigad anställning påbörjas saknat anställda anses kvalificerade för en nedsättning om de anställer en person. För verksamheter som startas mellan jämförelsedagen och anställningen bör motsvarande kvalifikationsgrund gälla från den dagen då verksamheten startades.

Som framgår av avsnitt 4.5 föreslås de nya bestämmelserna om utvidgning av växa-stödet träda i kraft den 1 januari 2018. I likhet med *Företagarförbundet Fria Företagare* och *Konjunkturinstitutet* anser regeringen att för att förslaget inte ska ha en återhållande verkan på nyanställningar i enmansföretag i avvaktan på att reglerna träder i kraft bör dessa få tillämpas även på ersättning till personer som anställts mellan den 1 april 2017 och ikraftträdandedagen. Företag ska således inte gå miste om rätten till, som mest, tolv månaders nedsättning trots att anställningen skett före lagens ikraftträdande men tidigast den 1 april 2017.

Bedömningen av om företaget haft någon person anställd bör göras med utgångspunkt i om företaget gett ut avgiftspliktig ersättning eller inte. Lagstiftningen om arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt kopplar inte skyldigheten att betala sådana avgifter och skatter till en anställning utan till utgivandet av avgiftspliktig ersättning. Det är därför inte möjligt att fånga upp ersättning som endast avser anställda personer och skilja ut denna från andra avgiftspliktiga ersättningar som t.ex. ges ut inom ramen för ett uppdragsförhållande. Trots det torde det av förenklingsskäl vara lämpligast att frågan om en person är eller har varit anställd i verksamheten avgörs utifrån att avgiftspliktig ersättning getts ut enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Om avgiftsskyldighet föreligger eller förelåg antas således en person ha varit anställd. Vid bedömningen av om en anställning förelegat bör dock bortses från ersättning som getts ut under perioden mellan jämförelsedagen och anställningsdagen (kvalifikationsperioden) till en och samma person under förutsättning av den sammanlagda ersättningen inte överstiger 5 000 kronor. Detta gäller även aktiebolag som under kvalifikationsperioden ska ha möjlighet att betala ut maximalt 5 000 kronor till en och samma person utöver en delägare.

Eftersom utländska arbetsgivare normalt inte är skyldiga att betala arbetsgivaravgifter i Sverige för sina arbetstagare blir ett sådant företag automatiskt att betrakta som enmansföretag om det anställer en person i Sverige. En sådan lösning är inte lämplig. Ett företag med verksamhet utomlands bör därför betraktas som ett enmansföretag endast om företaget inte har gett ut ersättning till någon person, med undantag för delägare eller närstående till delägare i aktiebolaget, på ett sådant sätt att företaget hade varit skyldigt att betala arbetsgivaravgift eller särskild löneskatt i Sverige om ersättningen getts ut för arbete i Sverige.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 3 och 4 §§ samt att en ny paragraf, 3 a §, införs i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

5.3 Företag i intressegemenskap

Regeringens förslag: Företag i intressegemenskap ska ses som en enda arbetsgivare. Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att nedsättningen begränsas så att den väsentligen träffar enmansföretag som anställer för första gången.

De föreslagna reglerna ger upphov till relativt betydande kostnadsminskningar för den som kan få nedsättningen. Det kan därför finnas ett intresse av att försöka fördela befintliga anställningar på flera enmansbolag eller att fördela ett behov av fler anställda på flera nybildade, eller existerande, enmansföretag. Sådana förfaranden ligger utanför förslaget syfte.

Nedsättningen bör därför avgränsas så att företag i intressegemenskap inte kan tillämpa reglerna. Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning. I annat fall skulle verksamheter som inte är typiska enmansföretag kunna dra nytta av nedsättningen, t.ex. genom att omstrukturera verksamheten eller att anställa personer i redan existerande dotterbolag utan anställda. Det behövs därför regler som i vissa fall behandlar verksamheter som har intressegemenskap som en arbetsgivare när det gäller möjligheterna till nedsättning.

Eftersom möjligheten att fortsätta att utnyttja nedsättningen förfaller så snart den första har anställts torde det inte behövas någon turordningsregel om vem som ska ha rätt att utnyttja nedsättningen. Om flera anställningar påbörjas samma dag i företag som är i intressegemenskap kan nedsättningen endast utnyttjas för en av dessa anställningar.

Lagförslag

Förslaget föranleder att en ny paragraf, 7 a §, införs i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

5.4 Sänkta arbetsgivaravgifter när aktiebolag eller handelsbolag anställer

Regeringens bedömning: På samma sätt som i dag gäller för enskilda näringsidkare betalar aktiebolag och handelsbolag som är enmansföretag och som anställer sin första person endast ålderspensionsavgift under längst tolv kalendermånader i följd på den ersättning som utges till den anställda. Nedsättningen är tillfällig och gäller t.o.m. 2021.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Att anställa en första person i ett enmansföretag är förknippat med vissa initiala kostnader, t.ex. i form av nya administrativa rutiner och utbildning av den nyanställda. Tillsammans med arbetsgivaravgifterna på lönen kan det utgöra ett återhållande inslag i beslutet att anställa. Genom en nedsättning av avgifterna på så sätt att endast ålderspensionsavgiften ska betalas minskar den initiala kostnaden att anställa och fler enmansföretag kan förväntas göra det. När erfarenheterna av att ha en person anställd väl vunnits kan företagen i viss mån vara mer positiva till att anställa fler personer. Nya arbetstillfällen i dessa företag förväntas leda till minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning.

Avsikten med den föreslagna nedsättningen är inte att ge ett långsiktigt stöd för nyanställning i enmansföretag utan i stället underlätta i samband med nyanställning. Nedsättningen bör därför medges under längst tolv månader.

På lön och andra ersättningar till arbetstagare som är 65 år eller äldre betalas särskild löneskatt i stället för andra arbetsgivaravgifter än ålderspensionsavgiften. För att inte anställningar av äldre personer ska missgynnas bör nedsättningen också kunna avse löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Personer som är födda 1937 eller tidigare omfattas inte av det nya ålderspensionssystemet och arbetsgivare betalar därför ingen ålderspensionsavgift på ersättning som ges ut till dessa personer utan endast särskild löneskatt. Arbetsgivare som anställer en första person som är född 1937 eller tidigare kommer alltså inte att behöva betala några avgifter alls.

Mot bakgrund av situationen på arbetsmarknaden är det motiverat med en tillfällig åtgärd för enmansföretag som anställer. Med hänsyn härtill och att växa-stödet för enskilda näringsidkare gäller till och med utgången av 2021 bör även den nu föreslagna utvidgningen gälla under samma period.

5.5 Anställning av delägare eller närstående till delägare m.fl.

Regeringens förslag: En anställning ska inte ge rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt om den anställda är delägare eller företagsledare i det anställande bolaget eller

närstående till en sådan person. En nedsättning ska inte heller ges om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 varit anställd i annan verksamhet som bedrivs direkt eller indirekt av samma arbetsgivare eller någon närstående till denne.

Nedsättningen ska inte heller ges om arbetsgivaren redan har fått nedsättning i en annan verksamhet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna har inte något att invända mot förslaget. *Företagarförbundet Fria Företagare* framhåller att det saknas en definition av närstående. *Företagarna* anser att villkoren för stödet behöver justeras så att enmansföretaget inte diskvalificerar sig från fortsatt växa-stöd om det visar sig att den första medarbetaren är en felrekrytering och att en ny anställning behöver göras.

Skälen för regeringens förslag: Det finns alltid en risk för att undantag i skattesystemet i avsikt att stimulera ett visst beteende missbrukas. En nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt förskjuter relationen mellan skatte- och avgiftsbelastning på lön jämfört med utdelning, vilket kan utgöra ett incitament för en delägare i ett aktiebolag att försöka få reglerna tillämpliga på den egna ersättningen. En nedsättning skulle därför – om inte kretsen av personer vars ersättning kan komma i fråga för en nedsättning särskilt regleras – kunna utnyttjas för en delägare i ett aktiebolag att omvandla utdelning från bolaget till lön. En avgiftslättnad kan också uppstå genom att ett handelsbolag anställer en till bolagsmannen närstående person som då kan få lön med betydligt lägre avgifter än om bolagsmannen betalar egenavgifter på sin andel av inkomsten från handelsbolaget. Om detta endast handlar om en fördelning av befintliga inkomster har ingen ny sysselsättning skapats.

De nu beskrivna konsekvenserna är inte önskvärda. Nedsättning bör därför inte medges för ersättning som betalas ut till en delägare eller en företagsledare i det anställande bolaget och inte heller för ersättning till närstående till sådana personer. *Företagarförbundet Fria Företagare* påpekar att det saknas en definition av närstående i lagtexten. Det kan dock konstateras att begreppet närstående definieras i 2 kap. 22 § IL. Utöver de som anses som närstående i aktuell bestämmelse likställs även sambor med makar om de tidigare varit gifta med varandra eller har eller har haft gemensamma barn (2 kap. 20 § IL). Även styvbarn och fosterbarn räknas som barn (2 kap. 21 § IL). Regeringen anser att begreppet närstående inte bör ha någon annan betydelse än ovanstående vid tillämpningen av reglerna om växa-stöd och att det därför inte behöver definieras närmare i lagen om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

I sammanhanget bör framhållas att syftet att öka sysselsättningen skulle motverkas om nedsättning medges för arbeten som redan utförts av anställda. En sådan situation kan vara när personer som redan är anställda i en verksamhet flyttas över till en annan verksamhet som bedrivs av samma företagare eller av någon denne närstående. Nedsättning bör därför inte medges för sådana anställningar. För att undvika att växa-stödet används på ett sätt som inte är avsett bör inte

heller, som *Företagarna* föreslår, nedsättningen kunna ges för en person som rekryteras i egenskap av ersättare för det fall den först anställda visat sig vara en felrekrytering.

För att undvika situationer där en verksamhet läggs ned och en ny startas upp i syfte att på nytt komma i åtnjutande av växa-stöd, bör en nedsättning inte heller ges om arbetsgivare redan har utgett ersättning som blivit föremål för sådant stöd i en annan näringsverksamhet.

Det kan ifrågasättas om inte ombildning av enskild firma till aktiebolag bör regleras eftersom den enskilde arbetsgivaren och aktiebolaget knappast kan ses som samma arbetsgivare och förmodligen inte heller som närstående till varandra. En ombildning är emellertid typiskt sett en effekt av att verksamheten befinner sig i en expansiv fas. Med hänsyn härtill och eftersom omfattningen sannolikt är begränsad torde tillräckliga skäl saknas att ytterligare komplicera lagstiftningen med särskilda regler för ombildningsfallet.

Lagförslag

Förslaget föranleder ändringar i 6 § i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

5.6 Anställningens omfattning och nedsättningsgrundande lön

Regeringens bedömning: På samma sätt som i dag gäller för enskilda näringsidkare gäller som villkor för nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt att det är fråga om en anställning som avser minst 3 månader i följd och som omfattar minst 20 timmars arbete per vecka samt att nedsättningen görs på den del av lönesumman för den anställde som inte överstiger 25 000 kronor per månad. På den lönesumma som överstiger detta belopp görs ingen nedsättning.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Endast ett fåtal remissinstanser yttrar sig särskilt över förslaget. *Företagarförbundet Fria Företagare* anser att taket för den nedsättningsgrundande lönen bör justeras årligen i förhållande till inflationen.

Skälen för regeringens bedömning: Den 1 januari 2017 infördes ett tillfälligt växa-stöd för enskilda näringsidkare som anställer en första person. Som krav på anställningen gäller att denna ska omfatta minst 3 månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna gäller till den del ersättningen inte överstiger 25 000 kronor per månad (prop. 2016/17:1, bet. 2016/17:FiU1, rskr 2016/17:49). Samma krav bör även gälla för anställningar i aktiebolag och handelsbolag.

Företagarförbundet Fria Företagare anser att taket för den nedsättningsgrundande lönen bör justeras årligen i förhållande till inflationen. Regeringen anser att den nivå på 25 000 kronor som gäller för växa-stödet för enskilda näringsidkare är väl avvägd och att samma

bör gälla för det utvidgade växa-stödet. Det finns därför inte skäl att årligen justera beloppet i förhållande till inflationen.

5.7 Stöd av mindre betydelse

Regeringens bedömning: Nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag som är aktiebolag eller handelsbolag anställer en person får bara göras, på samma sätt som i dag gäller för enskilda näringsidkare, om nedsättningen uppfyller villkoren för att anses vara stöd av mindre betydelse.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ett fåtal remissinstanser yttrar sig särskilt över förslaget. *Tillväxtanalys* anser att det saknas ett sammanhållet system för registrering och uppföljning av stöd av mindre betydelse och att ett sådant behöver införas. *Tillväxtverket* anför att hanteringen av nedsättningen ställer betydande krav på Skatteverkets kontroll och företagens uppgiftslämnande samt påpekar behovet av information från Skatteverket till både företag och andra myndigheter. *Småföretagarnas riksförbund* anser att förslaget till för stor del är inriktad på statsstödsproblematik och att ambitionen att minimera risken för denna problematik överstiger ambitionen att förenkla för företagen.

Skälen för regeringens bedömning: Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag anställer en person lämnas som ett stöd av mindre betydelse. Det innebär att nedsättning bara får göras, på samma sätt som i dag gäller för enskilda näringsidkare, om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda (se avsnitt 3.7).

Den individuella beloppsmässiga begränsning som gäller för sådana stöd är 200 000 euro per företag under en period om 3 beskattningsår. För företag inom jordbruks- eller fiskerisektorn gäller andra tillåtna stödnivåer (15 000 euro för jordbrukssektorn och 30 000 euro för fiskeri- och vattenbrukssektorn). Den nedsättning som växa-stödet innebär omfattar endast lönesummor upp till 300 000 kronor, vilket innebär en maximal nedsättning på 63 630 kronor i jämförelse med fulla arbetsgivaravgifter. En sådan nedsättning ryms gott och väl inom de individuella taken för stöd av mindre betydelse. Med hänsyn till befintliga ekonomiska bidrag som lämnas som stöd av mindre betydelse inom jordbruks- och fiskerisektorerna i Sverige och till nämnda begränsning av nedsättningen, bedöms att nedsättningen även ryms inom de nationella taken för jordbruks- och fiskerisektorerna.

Det åligger stödgivande myndigheter att med ledning av uppgifter från stödmottagande företag kontrollera att det högsta beloppet för stöd av mindre betydelse inte överskrids. Ett företag ska således innan ett stöd av mindre betydelse beviljas lämna uppgift om andra stöd av mindre betydelse som det fått under de senaste tre åren. I förslaget förutsätts därför att den avgiftsskyldige lämnar sådana uppgifter för att Skatteverket ska kunna avgöra om nedsättning kan ges, se vidare avsnitt 4.4.3. *Tillväxtanalys* anför att det saknas ett sammanhållet system för registrering och uppföljning av stöd av mindre betydelse och att ett

sådant behöver införas. Den 1 juli 2016 trädde ändringar i lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler ikraft (prop. 2015/16:156). Genom ändringarna säkerställdes att de krav på öppenhet i stödgivningen som uppställs på EU-nivå fullgörs. Enligt de nya reglerna ska en offentlig aktör som genomför en stödåtgärd lämna uppgifter för offentliggörande och rapportering av stödåtgärden, och föra register, i den omfattning som kommissionen bestämt. De nya reglerna innebär bl.a. att stöd som beviljas och som överskrider vissa beloppsgränser ska offentliggöras på en webbplats. EU-rätten uppställer dock inte något krav på att medlemsstaterna ska inrätta ett centralt register över samtliga stöd av mindre betydelse som beviljats av samtliga myndigheter i medlemsstaten. Av beslutade ändringar i lagen om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler följer det inte heller att något sådant centralt register över stöd av mindre betydelse ska inrättas i Sverige. Det är inte heller aktuellt i detta fall.

Regeringen har förståelse för att förslaget, som *Tillväxtverket* påpekar, innebär ett utökat ansvar för Skatteverket och företagen att lämna och kontrollera uppgifter men anser inte att omfattningen eller svårigheterna i detta ska överdrivas. Vad avser information om nedsättningen är det en fråga för Skatteverket att hantera. I motsats till *Småföretagarnas riksförbund* anser regeringen att utformningen är väl avvägd i förhållande till de begränsningar som EU:s statsstödsregler medför.

5.8 Verksamhet inom flera sektorer

Regeringens bedömning: Vid bedömningen av om nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt utgör stöd av mindre betydelse tillämpar den som utger ersättning och bedriver verksamhet inom både jordbrukssektorn och inom en annan sektor de villkor som gäller för stöd inom jordbrukssektorn, på samma sätt som i dag gäller för enskilda näringsidkare. För den som utger ersättning och bedriver verksamhet inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och inom en annan sektor som inte är jordbrukssektorn tillämpas de villkor som gäller för fiskeri- och vattenbrukssektorn.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ett fåtal remissinstanser yttrar sig särskilt över förslaget. *LRF* avstyrker förslaget. När företag bedriver verksamhet inom flera sektorer bör verksamheterna enligt *LRF* särskiljas under respektive tillämpligt stöd villkor.

Skälen för regeringens bedömning: För företag som bedriver verksamhet inom flera sektorer, t.ex. inom såväl jordbruks- som skogssektorn, uppkommer frågan om vilka villkor i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse som ska tillämpas. Det gäller i första hand frågan om vilka individuella tak som ska tillämpas. *LRF* anser att verksamheterna bör särskiljas under respektive tillämpligt stöd villkor. Regeringen anser dock att det är en viktig förutsättning för att förslaget ska kunna genomföras att stödet uppfyller de krav som EU:s statsstödsregler uppställer. För att inte riskera att de individuella taken överskrids men också för att underlätta bedömningen ska den som utger

ersättning och bedriver verksamhet inom både jordbrukssektorn och annan sektor tillämpa villkoren för jordbrukssektorn. För den som bedriver verksamhet inom fiskeri- och vattenbrukssektorn och annan sektor än jordbrukssektorn ska bedömningen göras utifrån villkoren för fiskeri- och vattenbrukssektorn. För det fall att verksamheten bedrivs inom både jordbrukssektorn och fiskeri- och vattenbrukssektorn ska bedömningen göras utifrån villkoren som gäller för jordbrukssektorn.

5.9 Förfarandet

Regeringens bedömning: Vid nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt lämnar den som utger ersättningen, på samma sätt som i dag gäller för enskilda näringsidkare, uppgift om annat stöd av mindre betydelse som beviljats samt de övriga uppgifter som behövs för att Skatteverket ska kunna bedöma rätten till ersättning.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans yttrar sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: För att Skatteverket ska kunna uppfylla de krav på kontroll som ställs enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse behöver verket information från den som utger ersättningen. Det berörda företaget är enligt kommissionens regler bl.a. skyldigt att lämna en skriftlig redogörelse eller en redogörelse i elektronisk form för allt annat stöd av mindre betydelse som företaget fått under de två förevarande beskattningsåren och under det innevarande beskattningsåret. Denna information är nödvändig för att Skatteverket ska kunna kontrollera att stödnivåerna inte överskrider. En skyldighet för den som begär nedsättning att lämna uppgift om annat stöd av mindre betydelse som har beviljats under det aktuella beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren har därför införts som en ny paragraf 26 kap. 19 a § i skatteförfarandelagen (2011:1244) i samband med att bestämmelserna för växa-stödet för enskilda näringsidkare infördes den 1 januari 2017. Denna skyldighet kommer även att gälla för aktiebolag och handelsbolag.

Enligt bestämmelserna ska uppgift lämnas om annat stöd som har beviljats utbetalaren. Även de övriga uppgifter som anses nödvändiga för att Skatteverket ska kunna bedöma om rätt till nedsättning föreligger ska lämnas. Det kan exempelvis handla om övriga uppgifter som behövs för att Skatteverket ska kunna bedöma att villkoren enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda. Som exempel på uppgifter som kan vara nödvändiga är uppgifter om stöd som har beviljats andra företag som den uppgiftsskyldige står i intressegemenskap med. Som angetts i avsnitt 3.7 så gäller de maximala stödnivåerna enligt kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse per företag. Med ett företag avses i detta sammanhang inte endast det enskilda företaget. Ett företag kan omfatta även andra bolag och enskilda näringsidkare som står i intressegemenskap med den uppgiftsskyldige på ett sådant sätt att de bör ses som ett enda företag med avseende på stöd av mindre betydelse. Det kan exempelvis vara företag

som ingår i en och samma koncern eller företag som en enskild näringsidkare själv driver i de fall då en person driver flera verksamheter eller företag där han eller hon är delägare. För att undvika att återbetalningsskyldighet uppkommer bör den uppgiftsskyldige i ett sådant fall även lämna uppgift om andra företag som den uppgiftsskyldige står i intressegemenskap med.

5.10 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2018.

Vid beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och löneskatt för aktiebolag och handelsbolag ska bestämmelserna tillämpas på ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2021.

Promemorian förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig särskilt i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Som angetts i avsnitt 4.2 är lagen tillfällig och kommer att gälla t.o.m. 2021. I övergångsbestämmelserna till nu gällande lag anges att lagen upphör att gälla vid utgången av 2021 och att den upphävda lagen fortfarande kommer att gälla för ersättning som har utgetts under perioden den 1 januari 2018 till och med den 31 december 2021. Detta gäller även för nu föreslagna ändringar.

6 Konsekvensanalys

6.1 Offentligfinansiella effekter

Riksrevisionen anför i sitt remissvar att det är svårt att följa beräkningarna av de offentligfinansiella effekterna och det därför är svårt att göra en rimlighetsbedömning av dessa. Att beräkna de offentligfinansiella effekterna av förslaget är behäftat med stor osäkerhet. Utgångspunkten för bedömningen av de offentligfinansiella effekterna är de beräkningar som redovisas under avsnitt 6.3.

Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och i förekommande fall särskild löneskatt beräknas minska intäkterna med 2,31 miljarder kronor 2018 och 1,84 miljarder kronor per år under perioden 2019 till 2021. För 2018 består minskningen av intäkterna av den nedsättning som ges för dem som anställts under året samt dem som anställts under 2017 efter den 31 mars. Resterande år består minskningen av intäkterna av den nedsättning som ges för dem som anställts under

året samt de som anställts föregående år och för vilka tolv månader ännu inte passerat.

Eftersom nedsättningen endast ges under tolv månader och är temporär antas det, till skillnad från om nedsättningen hade varit permanent och inte tidsbegränsad, inte ske någon övervältring på löner och priser. Nedsättningen antas således till fullo resultera i ett förbättrat resultat för de företag som får nedsättningen. Detta medför att bolagskatteintäkterna kan förväntas öka. Sammantaget beräknas statens intäkter minska med 1,80 miljarder kronor 2018 och 1,44 miljarder kronor per år under perioden 2019 till 2021. Den varaktiga offentligfinansiella effekten beräknas till 0,16 miljarder kronor.

6.2 Förenlighet med EU-rätten

Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när enmansföretag som är handelsbolag eller aktiebolag anställer en person lämnas som ett stöd av mindre betydelse enligt EU-rätten. Det innebär att förslaget inte behöver anmälas till och godkännas av kommissionen innan det kan träda i kraft.

6.3 Effekter för företag

Reglerna innebär i korthet att de aktiebolag och handelsbolag som är enmansföretag och som anställer en person samt väljer att ta del av växastödet endast ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent för inkomster upp till 25 000 kronor per månad och högst under 12 månader. För dessa företag som anställer en person minskar således lönekostnaden under de tolv första månaderna av anställningen. Hur stor skillnaden blir jämfört med dagens regler beror på storleken på ersättningen. I tabell 5.1 visas effekten på lönekostnaden för olika ersättningsnivåer. Den högsta nedsättningen är 5 303 kronor per månad.

Tabell 6.1 Lönekostnad de tolv första månaderna för den förste anställda i ett enmansföretag som är aktie- eller handelsbolag före och efter föreslagen nedsättning
Kronor per månad

Månadslön	Lönekostnad före förslag	Lönekostnad efter förslag	Minskad lönekostnad, kronor	Minskad lönekostnad, procent
15 000	19 713	16 532	3 182	16,1
20 000	26 284	22 042	4 242	16,1
25 000	32 855	27 553	5 303	16,1
30 000	39 426	34 124	5 303	13,4
35 000	45 997	40 695	5 303	11,5
40 000	52 568	47 266	5 303	10,1
45 000	59 139	53 837	5 303	9,0
50 000	65 710	60 408	5 303	8,1

För företag vars första anställda är en person som uppfyller villkoren för ett nystartjobb kan växa-stödet minska den totala subventionen eftersom stödet för nystartsjobb baseras på faktiskt betalda arbetsgivaravgifter m.m. För dessa företag kan det i sådana fall vara mer fördelaktigt att inte ta del av växa-stödet.

Förslaget innebär att förutsättningarna för enmansföretag som anställer en första person likställs mellan olika företagsformer varvid konkurrenssituationen mellan företagsformerna i detta avseende förbättras. Förslaget innebär vidare att enmansföretag som är aktiebolag eller handelsbolag som anställer en första person gynnas i förhållande till företag som redan har anställda och som anställer ytterligare personer. Detta påverkar konkurrensförhållanden mellan dessa företag negativt. Sammantaget bedöms påverkan på konkurrensen vara begränsad eftersom nedsättningen är begränsad i tid och storlek. Då förslaget omfattar alla branscher bör inte konkurrensförhållandet mellan olika branscher påverkas.

För att få en ungefärlig uppfattning om hur många företag som påverkas av förslaget används SCB-databasen FRIDA. Det senaste året för vilket data finns tillgängligt i FRIDA är 2014. För att kunna avgöra vilka enmansföretag som är handels- eller aktiebolag som anställer sin första person följande år behövs data för två år, 2013 och 2014. Under 2013 uppskattas det baserat på FRIDA ha funnits ca 39 000 enmansföretag som var handelsbolag och ca 250 000 enmansföretag som var aktiebolag. Enmansföretag har i data definierats som aktiebolag med maximalt en anställd (det finns ingen möjlighet i data att avgöra om den anställda är delägare eller närstående) och handelsbolag med två ägare och ingen anställd. Vidare har koncerner räknats som ett företag. Utöver dessa befintliga enmansföretag är även nya företag som uppfyller villkoren för nedsättningen berättigade till den. År 2014 uppskattas att ca 40 000 företag, varav 2 000 handelsbolag, skulle ha erhållit nedsättningen om den funnits vid det tillfället. Uppskattningsvis 40 procent av dessa var nya företag.

Baserat på näringsgrensindelning på bokstavs nivå enligt SNI 2007 var knappt 25 procent av aktiebolagen verksamma inom näringsgrenen Verksamheter inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik. Andra betydande näringsgrenar bland aktiebolagen var Byggverksamheter, Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar, samt Informations- och kommunikationsverksamheter. I dessa 3 näringsgrenar återfinns 36 procent av de aktiebolag som uppskattningsvis hade varit berättigade till nedsättningen 2014. De handelsbolag som hade varit berättigade till nedsättningen 2014 återfinns främst i näringsgrenarna Hotell- och restaurangverksamheter, samt Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar. Drygt 52 procent av handelsbolagen återfinns i dessa 2 näringsgrenar. I näringsgrenarna Verksamheter inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik respektive Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster återfinns runt 7 procent av handelsbolagen.

Baserat på de företag som uppskattningsvis skulle varit berättigade till nedsättningen 2014 bedöms att förslaget framför allt påverkar småföretag. Drygt 95 procent av företagen faller inom EU-kommissionens definition av mikroföretag, färre än 10 anställda och en omsättning på som mest 2 miljoner euro. Därutöver faller 4 procent av företagen inom EU-kommissionens definition av småföretag, färre än 50 anställda och en omsättning på som mest 10 miljoner euro. En stor andel av de nedsättningsberättigade företagen 2014 hade en förhållandevis låg omsättning. Ungefär 72 procent hade en omsättning på mindre än 2 miljoner kronor, 50 procent på mindre än 1 miljon kronor och 30 procent hade en omsättning på mindre än 500 000 kronor.

Som anförs i promemorian samt av *Riksrevisionen*, *Skatteverket* och *ESV* leder förslaget till en ökad administrativ börda för företagen. *Företagarförbundet Fria Företagare*, *Småföretagarnas riksförbund* och *Unionen* anser att den administrativa bördan för företagen att anställa en första person med växa-stödet underskattats i promemorian avseende bl.a. tidsåtgången och kostnaden.

Att anställa en första person är förknippat med administrativa kostnader, både initiala kostnader i form av nya administrativa rutiner och löpande kostnader när rutinerna utförs. Storleken på dessa kostnader varierar mellan företag beroende på tidsåtgång och kostnad per tidsenhet. Detta varierar i sin tur med vem som utför rutinerna. Om en konsult anlitas, som Småföretagarnas riksförbund menar, är troligtvis tidsåtgången mindre än om egenföretaget själv utför rutinerna, som Unionen menar, men samtidigt kan kostnaden per tidsenhet vara högre. Förslaget ökar den administrativa bördan för enmansföretag som är aktiebolag eller handelsbolag som anställer en första person, och väljer att ta del av växa-stödet, av två anledningar. För det första behöver företagen fylla i en extra uppgift i arbetsgivardeklarationen. För det andra ökar den administrativa bördan för vissa företag då de behöver lämna in uppgifter till Skatteverket med anledning av att förslaget utformats för att uppfylla kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse. Informationen är nödvändig för att bl.a. kravet på kumulationskontroll ska kunna uppfyllas. Informationen omfattar i huvudsak uppgifter om andra stöd av mindre betydelse som företaget har beviljats. För de företagare som inte har beviljats några andra stöd av mindre betydelse

kommer uppgiftslämnandet i detta fall inte behövas. Detta torde vara fallet för flertalet företag.

I promemorian uppskattas kostnaden för det ökade uppgiftslämnandet i deklarationen till 20 kronor per uppgift, berört företag och månad. Uppskattningen bygger på att det tar 5 minuter att ta fram och fylla i uppgiften och att arbetet utförs av en person med 28 800 kronor i månadslön (avser en ekonomiassistent i privat sektor). Det är emellertid svårt att uppskatta tidsåtgången. Tillväxtverkets databas MALIN, som är en databas för att mäta förändringar i företags administrativa kostnader baserad på den s.k. standardkostnadsmetoden, kan ge viss vägledning. I MALIN anges det att det tar ca 1 till 2 minuter att fylla i enskilda uppgifter om arbetsgivaravgifter. Baserat på detta förefaller inte promemorians antagande om 5 minuter som orimligt. Tar det längre tid och arbetet utförs av en person med högre månadslön än den antagna blir kostnaden följaktligen högre.

Kostnaderna för det ökade uppgiftslämnandet bedöms sammantaget vara förhållandevis låga. Den ökade administrativa kostnaden bedöms vidare vara motiverad och uppvägs av den lättnad som nedsättningen medför.

6.4 Effekter på sysselsättningen

Arbetsförmedlingen och *LO* ifrågasätter om förslaget kommer att leda till ökad sysselsättning. Vidare anför *Arbetsförmedlingen* att det saknas en beskrivning av förväntade effekter för grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden. Även *Riksrevisionen* och *Unionen* efterfrågar en mer omfattande analys av sysselsättningseffekterna. Att bedöma sysselsättningseffekterna av förslaget är svårt vilket *ESV*, *IFAU*, *Konjunkturinstitutet* och *Svenskt Näringsliv* för fram i sina remissvar.

Växa-stödet innebär att det för enmansföretag som är aktie- eller handelsbolag blir billigare att anställa en person. Detta kan förväntas leda till ökad efterfrågan på arbetskraft bland dessa företag. *Näringslivets regelnämnd* menar emellertid att det är tveksamt om förslaget är tillräckligt för att överbrygga andra hinder som minskar viljan för enmansföretag att anställa. Även om det föreligger sådana hinder bedöms växa-stödet öka enmansföretags vilja att anställa, något som påverkar sysselsättningen positivt.

Utvärderingar av tidigare nedsättningar av socialavgifterna i Sverige visar generellt sett på små kortsiktiga sysselsättningseffekter i förhållande till kostnaden. Detta är något som lyfts fram av *Arbetsförmedlingen* och *TCO* medan *Konjunkturinstitutet* påpekar att det är svårt att utifrån tidigare liknande åtgärder bedöma om förslagets effekt på företagens benägenhet att anställa. De tidigare nedsättningarna skiljer sig i flera väsentliga aspekter från den nu föreslagna nedsättningen. Den viktigaste skillnaden är att den föreslagna nedsättningen endast gäller vid nyanställning, och bör således främst ses som ett s.k. marginellt sysselsättningsstöd. Mycket talar för att marginella sysselsättningsstöd är mer kostnadseffektiva än generella nedsättningar av socialavgifterna. *IFAU* lyfter fram att det finns positiva internationella erfarenheter av

liknande åtgärder och att regelverkets utformning gör att kostnaderna blir begränsade. Vidare är växa-stödet temporärt och begränsat till tolv månader. Det bedöms leda till en lägre grad av övervältring på lönerna, vilket medför större effekt på lönekostnaden och följaktligen även på efterfrågan. Taket på nedsättningen innebär dessutom att den i större utsträckning, procentuellt sett, riktas mot lägre lönenivåer. Även detta kan antas vara positivt i ett sysselsättningsperspektiv.

Sammantaget bedöms förslaget ha en positiv effekt på sysselsättningen under den tid nedsättningen gäller (t.o.m. 2021). Den exakta storleken på de kortsiktiga sysselsättningseffekterna är mycket osäker men effekten i relation till den offentligfinansiella effekten bedöms vara större än vid generella nedsättningar av socialavgifterna.

Även om växa-stödet är temporärt kan det få permanenta sysselsättningseffekter. Detta sker i den mån den som får en anställning till följd av förslaget har en svag anknytning till arbetsmarknaden initialt och att anställningen för denna person leder till en starkare anknytning och således till ökad chans till fortsatt sysselsättning. Eftersom växa-stödet inte är riktat till grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden samt att det för dessa grupper finns andra stöd bedöms sysselsättningseffekterna av växa-stödet efter 2021 vara mycket begränsade.

6.5 Effekter för individer och fördelningseffekter

De individer som gynnas av förslaget är ägare av enmansföretag som är aktiebolag eller handelsbolag som anställer en första person samt de som får en anställning till följd av förslaget.

Den genomsnittliga förvärvsinkomsten bland ägarna till de handelsbolag som skulle erhållit nedsättningen 2014 uppskattas, med hjälp av FRIDA, till ca 355 000 kronor. För aktiebolag innehåller FRIDA inte information om alla aktieägare utan endast information om ägare av fåmansbolag. För ägare av fåmansbolag som skulle erhållit nedsättningen 2014 uppskattas den genomsnittliga förvärvsinkomsten till 393 000 kronor. Dessa förvärvsinkomster kan jämföras med den genomsnittliga förvärvsinkomsten bland personer som är 20 år eller äldre. Denna uppskattas, med hjälp av STAR-data, till ca 270 600 kronor 2014. De företagsägare som gynnas av förslaget tycks således ha en högre genomsnittlig förvärvsinkomst än befolkningen i stort. Förslaget kan således ur denna aspekt förväntas bidra till något ökade ekonomiska skillnader.

Det finns i tillgänglig data ingen uppgift om förvärvsinkomst eller tidigare sysselsättning för dem som 2014 anställdes av de företag som skulle varit berättigade till nedsättningen. Det går således inte att utifrån data få någon vägledning kring förslagets fördelningsaspekter i detta avseende.

6.6 Effekter för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män

Både kvinnor och män som äger enmansföretag som är aktie- eller handelsbolag och som anställer en första person gynnas av förslaget. Bland dessa är det dock en överrepresentation av män. Omkring 72 procent av de ägare, som går att identifiera i FRIDA, som skulle gynnas av förslaget 2014 var män. Detta indikerar att män kan komma att gynnas ekonomiskt av förslaget i högre utsträckning än kvinnor. Det ökar den ekonomiska ojämställdheten mellan kvinnor och män. Effekten är dock temporär och förväntas vara förhållandevis liten.

Det finns i tillgänglig data ingen könsfördelning för dem som 2014 anställdes av enmansföretag. Det går således inte att utifrån data få någon vägledning kring om främst män eller kvinnor kan förväntas bli anställda som en följd av förslaget. Sannolikt får dock inte förslaget i denna del några betydande konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män.

6.7 Effekter för myndigheter

Skatteverket kommer att behöva förändra skattedeklarationen och it-stödet så att ett nytt arbetsgivarunderlag kan redovisas och hanteras i det tekniska systemet. Information om den föreslagna nedsättningen behöver inarbetas i befintliga broschyrer och i webbinformationen. Därtill kommer ökad ärendehantering och kontroll med anledning av de föreslagna bestämmelserna. Regelförändringen innebär att vissa villkor ska vara uppfyllda för att avsett företag ska få den föreslagna nedsättningen. Det bedöms att frågor till Skatteupplysningen kommer att öka till följd av detta. Vidare har Skatteverket att hantera risken att fler formella fel uppstår när skattedeklarationer lämnas in, en volymökning i avstämningsarbetet mellan kontrolluppgifter och skattedeklarationer samt ökat antal kontroller av regelefterlevnad. Till följd av förslaget beräknas engångskostnaderna för Skatteverket uppgå till 2,3 miljoner kronor och därutöver en årlig kostnad som uppgår till 7,2 miljoner kronor. Vidare uppskattas kostnaden för anpassning av IT-stöd uppgå till 300 000 kr. Regeringen återkommer med en samlad bedömning av Skatteverkets ekonomiska ramar i kommande budgetpropositioner.

Förslaget bedöms få begränsad effekt på de allmänna förvaltningsdomstolarna. Detta då antalet mål som eventuellt uppkommer till följd av förslaget förväntas bli förhållandevis begränsat. De kostnader som de tillkommande målen medför bedöms kunna hanteras inom befintliga och beräknade anslagsramar.

6.8 Effekter om förslaget inte genomförs samt alternativa lösningar

Om förslaget inte genomförs uteblir de förväntade effekterna av förslaget.

Ett alternativt sätt när det gäller valet av subventionsmetod skulle vara att genomföra det som en kreditering på skattekontot efter ansökan från företagen. Detta bedöms emellertid orsaka en ökad administrativ börda jämfört med den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifterna.

7 Författningskommentar

7.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Förslaget innebär att definitionen av enmansföretag utvidgas till att även omfatta aktiebolag och handelsbolag. Under förutsättning att sådana företag uppfyller kraven för att utgöra ett enmansföretag kommer de, om vissa villkor är uppfyllda, att för den första anställda personen endast betala hel ålderspensionsavgift på den ersättning som utges.

3 §

Paragrafen anger på vilka ersättningar som lagen kan bli tillämplig. Ändringen innebär att de tidpunkter som anges endast gäller för enskilda näringsidkare.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

3 a §

Paragrafen är ny och anger att lagen också kan bli tillämplig på ersättningar som utges till personer som anstälts av aktiebolag och handelsbolag. För dessa två företagsformer gäller att anställningen ska ha gjorts efter den 31 mars 2017. För att bestämma vilket slag av ersättning som omfattas av lagen hänvisas till 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980). Såväl lagen (1994:1920) om allmän löneavgift som lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster hänvisar till samma kapitel i socialavgiftslagen med avseende på avgiftsunderlaget. Av denna anledning behövs ingen särskild hänvisning till dessa lagar i 3 a §.

Regler om begränsning av skyldighet att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till dem som fyllt 65 år återfinns i 2 kap. 27 § socialavgiftslagen och beträffande personer födda 1937 eller tidigare i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till samma lag. För dessa anställda ska normalt särskild löneskatt betalas. Sådan löneskatt omfattas också av den särskilda beräkningen enligt lagförslaget.

För att komma i åtnjutande av särskild beräkning enligt lagen måste arbetsgivaren ha varit ett enmansföretag under tiden från den 1 januari 2017 och fram till att den nya anställningen påbörjades. Om verksamheten påbörjades efter den 1 januari 2017 gäller motsvarande villkor för tiden mellan verksamhetens och anställningens påbörjande. Vad som avses med ett enmansföretag regleras i 4 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

4 §

Paragrafen definierar vad som avses med ett enmansföretag. Ändringen innebär att bestämmelsen även innefattar vissa aktiebolag och handelsbolag. Enligt definitionen i 1 kap. 3 § lag (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag föreligger ett enkelt bolag om två eller flera har avtalat att utöva verksamhet i bolag utan att handelsbolag föreligger. Det innebär att växa-stödet inte omfattar enkla bolag.

Av första stycket *andra punkten a* framgår att aktiebolaget kan betraktas som ett enmansföretag om någon skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster inte föreligger.

Av *andra punkten b* framgår att även aktiebolag som är skyldiga att betala avgifter eller löneskatt i vissa fall kan betraktas som ett enmansföretag. Detta gäller endast om denna skyldighet hänför sig till ersättning som getts ut till endast en person som också är delägare i bolaget eller närstående till delägaren.

För handelsbolag gäller enligt *tredje punkten* att bolaget inte får vara skyldigt att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt på utgiven ersättning och att bolaget inte får ha fler än två delägare för att utgöra ett enmansföretag. Kravet att bolaget ska bedriva aktiv näringsverksamhet är uppfyllt redan i och med att en av delägarna uppfyller detta krav.

Ändringen i *andra stycket* är ett förtydligande som innebär att ett enmansföretag som bedriver verksamhet utomlands kan utge ersättning till delägare eller närstående till delägare enligt *andra punkten b* och ändå ta del av nedsättningen av arbetsgivaravgifter m.m. för den först anställda.

Ändringen i tredje stycket föranleds av att växa-stödet utvidgas till aktiebolag och handelsbolag. Det medför att bestämmelsen i tredje stycket även måste omfatta aktiebolag och handelsbolag i 3 a §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.1 och 5.2.

6 §

Paragrafen anger vilka begränsningar som gäller för den personkrets till vilken ersättningar kan ges ut med tillämpning av lagens regler om nedsättning av arbetsgivaravgifter m.m. Genom tillägget i *första stycket* klargörs i punktform vilka begränsningar som ska gälla för respektive företagsform.

I *första punkten* anges vilka begränsningar som gäller anställningar i enmansföretag enligt 4 § 1, dvs. enskilda näringsidkare.

I *andra punkten* anges vilka begränsningar som gäller anställningar enligt 4 § 2 eller 3, dvs. aktiebolag eller handelsbolag. Enligt *första strecksatsen* ska lagens regler om särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt inte tillämpas på personer som sedan den 1 januari 2017 varit anställda i annan verksamhet som bedrivs eller har bedrivits, direkt eller indirekt, av arbetsgivaren eller någon som är närstående till denne. Det ska således inte vara möjligt att tillämpa särskild beräkning genom att flytta anställda mellan verksamheter inom samma närståendekrets. Med indirekt bedriven verksamhet avses t.ex. att verksamheten bedrivs i ett fåmansföretag.

Enligt *andra strecksatsen* ska en anställning av delägare och företagsledare eller närstående till en sådan person uteslutas från att kunna omfattas av en nedsättning av avgifterna och löneskatten. Hänvisningen till inkomstskattelagen innebär att den som direkt eller indirekt innehar andelar i ett enmansföretag som utgör fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag inte kan anställas i bolaget med tillämpning av reglerna om nedsättning. Motsvarande gäller vid anställning av den som är företagsledare i enmansföretaget, dvs. vid anställning av en person som på grund av eget eller närståendes innehav och sin egen ställning i företaget har ett väsentligt inflytande i företaget. Enmansföretaget kan inte heller anställa personer som är närstående till delägare eller företagsledare i företaget med tillämpning av lagen. Begreppet närstående används i den betydelse det ges i 2 kap. 22 § IL.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

7 a §

För företag i intressegemenskapsanslag gäller att dessa kommer att ses som en enda arbetsgivare vid tillämpningen av reglerna om nedsättning av arbetsgivaravgifter m.m. enligt denna lag. Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning. Det innebär att det inte blir möjligt att starta upp flera aktiebolag och antingen flytta den anställda mellan dessa eller att en ny person anställs i varje bolag.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 januari 2018.

I *andra punkten* anges att lagen tillämpas på ersättning som utges från och med den 1 januari 2018. I övergångsbestämmelserna till nu gällande lag anges att lagen upphör att gälla vid utgången av 2021 och att den upphävda lagen fortfarande kommer att gälla för ersättning som har utgetts under perioden den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2021.

Sammanfattning av promemorian Utvidgat växa-stöd för den först anställda – sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag

I promemorian föreslås att tillämpningsområdet för reglerna om sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare som anställer en första person (växa-stöd) utvidgas till att också omfatta aktiebolag och handelsbolag. De nya reglerna föreslås, i likhet med redan gällande bestämmelser, vara temporära och tillämpas på ersättningar som utges t.o.m. den 31 december 2021.

Enligt förslaget ska definitionen av enmansföretag utvidgas till att också omfatta aktiebolag och handelsbolag. Även dessa ska således kunna få nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt när de anställer en första person. Nedsättningen innebär att endast ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980) ska betalas på den ersättning som utges till den först anställda. Utvidgningen av växa-stödet gäller aktiebolag och handelsbolag som inte har haft någon anställd efter den 31 december 2016.

En nedsättningsberättigad anställning ska på samma sätt som enligt nu gällande regler om växa-stöd omfatta minst tre månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Nedsättningen gäller till den del ersättningen till den nyanställda inte överstiger 25 000 kronor per månad och under högst tolv månader.

Den föreslagna utvidgningen av växa-stödet till att också omfatta enmansföretag som är aktiebolag och handelsbolag utgör liksom det befintliga växa-stödet ett stöd av mindre betydelse enligt EU-rätten. Det innebär att nedsättning bara får göras om villkoren i kommissionens regelverk för stöd av mindre betydelse är uppfyllda.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018. De tillämpas på ersättningar som betalas ut efter ikraftträdandet och avser anställningar som inte påbörjats före den 1 april 2017.

Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

dels att 3, 4 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 3 a och 7 a §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Bestämmelserna i denna lag tillämpas på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet efter den 31 mars 2016 under förutsättning att

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §.

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 1, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 1.

3 a §

Bestämmelserna i denna lag tillämpas även på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet efter den 31 mars 2017 under förutsättning att

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2017 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 2 eller 3, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2017, sedan verk-

samheten påbörjades och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 § 2 eller 3.

4 §

Med ett enmansföretag avses i denna lag en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Med ett enmansföretag avses i denna lag

1. en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

2. ett aktiebolag som

a) inte är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen eller löneskatt på ersättning till arbetstagare enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, eller

b) har en sådan skyldighet som avses i a) men som avser ersättning till endast en person som äger andelar i aktiebolaget eller är närstående till en sådan person, eller

3. ett handelsbolag med högst två delägare vilket bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldigt att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen eller löneskatt enligt lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt, om ersättningen hade utgetts för arbete i Sverige.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning, *med undantag för sådan ersättning som avses i 2 b)*, som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt, om ersättningen hade utgetts

Vid bedömningen av om enmansföretaget har en sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket ska det bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under de tidsperioder som avses i 3 § 1 eller 2 sammanlagt uppgår till högst 5 000 kronor.

6 §

Bestämmelserna i 5 § gäller inte om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2016 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte
1. enmansföretag enligt 4 § 1 om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2016 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren, eller

2. enmansföretag enligt 4 § 2 och 3

– om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren, eller

– om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 är delägare eller företagsledare i enmansföretaget enligt bestämmelserna i 56 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) eller närstående till en sådan person.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte heller om arbetsgivaren redan har utgett ersättning som blivit föremål för särskild beräkning i en annan näringsverksamhet.

7 a §

Företag i intressegemenskap ska, vid tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, ses som en enda arbetsgivare.

Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
2. Lagen tillämpas på ersättning som utges från och med den 1 januari 2018.

Efter remiss har yttranden kommit in från Riksrevisionen, Förvaltningsrätten i Stockholm, Förvaltningsrätten i Falun, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Arbetsgivarverket, Ekonomistyrningsverket, Skatteverket, Konjunkturinstitutet, Statskontoret, Tillväxtverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Arbetsförmedlingen, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU), Regelrådet, Föreningen Svenskt Näringsliv, Företagareförbundet Fria Företagare, Företagarna, Landsorganisationen i Sverige, Lantbrukarnas Riksförbund, Näringslivets Regelnämnd, Småföretagarnas Riksförbund, Svensk Sjöfart, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges fiskevattenägareförbund.

Yttranden har även inkommit från Coompanion, Unionen och Peter Berg.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att lämna några synpunkter: Almi Företagspartner AB, FAR, Näringslivets Skattedelegation, Pensionärernas Riksförbund, Sjöfartens Arbetsgivareförbund, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Kommuner och Landsting, Vattenbrukscentrum Väst, Vattenbrukscentrum ost, Sveriges Fiskares Riksförbund och Sveriges Insjöfiskares Centralförbund.